

Vakdidactiek geschiedenis (H002215)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (Jaar)

Nederlands

Gent

hoorcollege

peer teaching

werkcollege

groepswork

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Aerts, Koen

LW03

Verantwoordelijk lesgever

De Langhe, Sofie

LW03

Medewerker

Ducheyne, Frederika

LW03

Medewerker

Roose, Hanne

LW03

Medewerker

Vermeire, Tuur

LW03

Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

stptn

aanbodssessie

Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)

6

A

Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)

6

A

Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)

6

A

Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting archeologie)

6

A

Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting geschiedenis)

6

A

Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting kunstwetenschappen)

6

A

Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting archeologie)

6

A

Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting geschiedenis)

6

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Historische denken, vakdidactische concepten, structuren geschiedenisonderwijs, componenten geschiedenisles, multiperspectivisme

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster.

Inhoud

Aangezien aanwezigheid in de lessen verplicht is kan dit vak vanaf lesweek 3 niet meer opgenomen worden in het curriculum.

De leerinhouden sluiten aan bij de vakinhoudelijke vorming van de studenten in de bachelor/of master opleiding.

In het theoretisch vakdidactisch gedeelte worden volgende onderwerpen behandeld:

- basisconcepten en –principes uit de geschiedenis toegepast op secundair onderwijs
- basisconcepten en -kennis uit de vakdidactiek geschiedenis
- overzicht van “misconcepties” betreffende geschiedenisonderwijs
- theorievorming over historische denken en historisch redeneren
- vakgebonden en vakspecifieke eindtermen geschiedenis uit secundair onderwijs
- leerplannen van de verschillende onderwijsaanbieders
- didactische werkvormen eigen aan vakgebied
- leermaterialen en media in de geschiedenisles
- elektronische leeromgevingen en ICT in de geschiedenisles
- opmaak lesvoorbereiding
- belangstelling en de belevingswereld van de jongeren m.b.t. geschiedenis

In het praktisch vakdidactisch gedeelte worden volgende onderwerpen behandeld:

- observatievaardigheden
- lesdoelen formuleren en opmaak lesvoorbereiding
- basisvaardigheden realiseren van leeromgeving (instructie geven, vragen stellen, gevarieerde werkvormen hanteren, groepswerk leiden, klasmanagement enz.)
- feedback en evaluatie in de lespraktijk
- historische inhouden selecteren en jaarplannen geschiedenis opstellen
- problematiseren en actualiseren in de geschiedenisles met aandacht voor maatschappelijke diversiteit en multiperspectivisme

Begincompetenties

Van studenten wordt verwacht voldoende domeinspecifieke kennis en vaardigheden verworven te hebben vooraleer het opleidingsonderdeel aan te vatten. De toegangsvereisten tot de vakdidactieken zijn gereguleerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaester.

Eindcompetenties

- 1 De belangrijkste actuele theorieën over de geschiedenisdidactiek kennen en de relevantie ervan kunnen aantonen voor de praktijk.
- 2 De belangrijkste nationale en internationale historische vakdidactische tijdschriften, organisaties en netwerken kennen
- 3 Alle actuele leerboeken geschiedenis in Vlaanderen kennen.
- 4 Kritiek kunnen formuleren op de heersende vakdidactische paradigma's
- 5 De concepten historisch denken en historische redeneren kunnen duiden en toepassen
- 6 de belangrijkste tendensen kennen in het historisch vakdidactisch onderzoek en ze kritisch kunnen becommentariëren
- 7 De structuur kennen van het geschiedenisonderwijs in Vlaanderen
- 8 De vakspecifieke eindtermen kennen en kunnen toepassen
- 9 De leerplannen geschiedenis van alle onderwijsaanbieders kennen, kunnen interpreteren en toepassen
- 10 Een jaarplan geschiedenis kunnen opstellen
- 11 De keuzes van historische inhouden kunnen verantwoorden
- 12 Lesstrategieën kennen, kunnen observeren en toepassen
- 13 Historische inhouden kunnen problematiseren en actualiseren
- 14 Historische inhouden kunnen selecteren met oog voor diversiteit en multiperspectivisme
- 15 De beginsituatie kunnen evalueren
- 16 Een lesvoorbereiding kunnen opmaken
- 17 Verscheiden vraagstellingstechnieken in een geschiedenisles kennen en ze op een didactische verantwoorde wijze kunnen toepassen
- 18 Gevarieerde media kunnen aanwenden en didactisch evalueren in een geschiedenisles
- 19 ICT op een didactische verantwoorde manier kunnen toepassen in een geschiedenisles als techniek en als medium
- 20 Op een didactisch verantwoorde manier gevarieerde en leerlinggerichte werkvormen kunnen toepassen
- 21 Openstaan voor didactische vernieuwing in het geschiedenisonderwijs
- 22 Bereid zijn om nieuwe kennisinhouden te leren kennen en ze toe te passen in het geschiedenisonderwijs

23 ontwikkeling en evaluatie van attitudes zoals bepaald in de basiscompetenties.

In het bijzonder zal aandacht besteed worden aan volgende attitudes:
beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid,
leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking,
verantwoordelijkheidszin.

24 leer- en ontwikkelingsproces kunnen begeleiden in het Standaardnederlands en
oog hebben voor de ontwikkeling van de talige competenties die leerlingen
nodig hebben om optimaal geschiedenisonderwijs te kunnen genieten.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswork, Werkcollege, Hoorcollege, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve
artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder
verstaan wordt.

LIO-richtlijnen zijn terug te vinden in de LIO-handleiding.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Arie Wilschut, Dick van Straaten, Marcel Van Riessen, Geschiedenisdidactiek : handboek voor de vakdocent,
Bussum: Coutinho, 2023, 456 p.

Richtprijs: € 50

Optioneel: ja

Taal : Nederlands

Auteur : Arie Wilschut, Dick van Straaten, Marcel Van Riessen

ISBN : 978-9-04690-881-5

Aantal pagina's : 456

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Ja

Bijkomende info: Het is niet absoluut noodzakelijk om het boek te kopen. Het leermateriaal kan worden aangevuld
met nieuwe vakdidactische publicaties.

Type: Andere

Naam: Begeleidend studiemateriaal (handouts, PowerPoints,...) op UFORA.

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Beschikbaar op Ufora : Ja

Referenties

- Geschichte Lernen, 1987 – (...);
- Hermes. Tijdschrift van de Vlaamse Vereniging Leraren Geschiedenis en
Cultuurwetenschappen, 1996 – (...);
- The History Teacher. Published by the Society for History Education, 1966 – (...);
- Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van docenten in de Geschiedenis en
Staatsinrichting in Nederland, 1959 – (...)

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

De studiebegeleiding verloopt door onderwijsbegeleiders

Permanente feedback op de oefeningen tijdens de spreekuren van de
praktijkassistenten en onderwijsbegeleiders en via Ufora.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Toelichting niet-periodegebonden evaluatie:

- Vorm: Permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes.
- Frequentie: aanwezigheid in alle colleges is verplicht. Ongegronde afwezigheid kan leiden tot de vermelding 'afwezig' bij de eindscoreberekening. Bij gewettigde afwezigheid wordt in overleg met de verantwoordelijk lesgever een vervangopdracht voorzien.
- Omschrijving tweede examenkans: een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht
- Feedback: op afspraak

Voor de student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken via een portfoliotraject.

Eindscoreberekening

Permanente evaluatie: taken en participatie werkcolleges 70%; participatie aan microteaching 30%

Studenten moeten ten laatste op 15 oktober ingeschreven zijn op de rol voor de educatieve masteropleiding. Gezien aanwezigheid in de oefeningen verplicht is, moet de student vanaf de eerste les aanwezig zijn. LIO-studenten melden zich eveneens aan voor de eerste les.

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20).

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bespreken, afhankelijk van omstandigheden. Een deel van de colleges en praktijkoefeningen heeft plaats na de kantooruren. Neem contact met de verantwoordelijke lesgever.

LIO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.